

9-1. Myndighedernes sagsoplysning og skønsafvejning

Familieret 3.4. – Forvaltningsret 1121.1 – 1121.3 – 123.2.

En far klagede til Ombudsmanden over statsamtets og Civilretsdirektoratets (nu Familiestyrelsens) afgørelser i hans bidrags sag. Efter myndighedernes afgørelser var de børnebidrag som faren skulle betale, blevet nedsat til normalbidraget, men myndighederne havde afslået at lade bidragene bortfalde. Faren og moren havde fælles forældremyndighed over børnene.

Ombudsmanden udtalte at han ikke kunne udelukke at de sparsomme oplysninger der forelå om parternes forsørgelse af børnene på tidspunktet for bidragenes fastsættelse, havde været af betydning for resultatet af de påklagede afgørelser. Efter ombudsmandens opfattelse kunne virkningen af dette forhold imidlertid ikke med rimelighed ensidigt tillægges skadesvirkning for den ene part (faren), og – i kombination med myndighedernes varetagelse af indrettelseshensynet – vanskeliggøre mulighederne for at få bidragene nedsat, herunder at de bortfaldt. Der var efter ombudsmandens opfattelse flere forhold der pegede på at myndighederne havde tillagt parternes oprindelige enighed og hensynet til at moren havde indrettet sig på den bestående ordning, for stor vægt.

Ombudsmanden tilkendegav at de grundlæggende betingelser for at der kan fastsættes børnebidrag, også skal være opfyldt for at myndighederne kan afslå at lade et fastsat bidrag nedsætte, herunder lade det bortfalde. Efter ombudsmandens opfattelse har myndighederne pligt til at sikre sig at disse grundlæggende betingelser er opfyldt når der indgives en begrundet anmodning om ændring af et fastsat bidrag. Ombudsmanden mente ikke at det fremgik med tilstrækkelig klarhed af de oplysninger der indgik i grundlaget for myndighedernes afgørelser, at faren ikke opfyldte sin forsørgelsespligt, og at moren havde den overvejende forsørgelsesbyrde. Der var derfor efter ombudsmandens opfattelse betydelig tvivl om hvorvidt myndighedernes afgørelser lå inden for rammerne af den dagældende § 16, stk. 1, og de også nugældende bestemmelser i § 13, stk. 2, og § 18, stk. 2, i lov om børns forsørgelse.

Efter at sagen var blevet indbragt for ombudsmanden, traf statsamtet afgørelse om at fritage faren for bidragspligten. Derfor havde ombudsmanden ikke grundlag for at henstille til myndighederne at genoptage sagen.

(J.nr. 2003-0868-652)

Det fremgår af sagen at A og B ophævede samlivet den 15. juni 2000. Samme dag søgte B Statsamtet X om at A blev pålagt at betale børnebidrag til fællesbørnene C og D.

Af Statsamtets notat fra A's og B's møde hos statsamtet den 14. august 2000 fremgår at der var enighed om at A skulle have samvær hver anden weekend fra onsdag eftermiddag til mandag morgen og hver anden uge fra onsdag efter skole til torsdag morgen. Herudover skulle A have nærmere aftalt samvær i ferierne. A skulle betale alle udgifter i forbindelse med samværets gennemførelse. Det fremgår også at A og B var enige om at A skulle betale normalbidrag + 100 % til børnene fra den 1. september 2000 og indtil videre. A's indtægt var oplyst til at være ca. 392.000 kr. brutto, og B's indtægt var oplyst til at være ca. 188.000 kr. brutto årligt. A og B var blevet vejledt om praksis for samvær og børnebidrag.

I overensstemmelse hermed udfærdigede Statsamtet X den 15. august 2000 resolutioner om A's samvær og om børnebidrag. Herefter skulle A med virkning fra den 1. september 2000 betale normalbidraget + 100 % til begge børn. Det fremgik af resolutionen at børnebidragene til enhver tid kunne ændres af statsamtet i henhold til § 16 i børneloven (nu lov om børns forsørgelse).

Statsamtet X afslog den 1. februar 2001 en anmodning statsamtet havde modtaget fra A den 25. september 2000, om bidragenes bortfald, subsidiært nedsættelse:

” ...

I denne anledning skal man meddele, at statsamtet ikke finder grundlag for at imødekomme ansøgningen.

Statsamtets afgørelse er truffet i medfør af børnelovens § 16 jfr. vedlagte vejledning om fastsættelse af børnebidrag.

Under et møde på statsamtet den 14. august 2000 blev omfanget af Deres ret til samvær med børnene aftalt. Endvidere blev børnebidraget aftalt til normalbidrag + 100 % fra den 1. september 2000 og indtil videre. Statsamtet har den 15. august 2000 udfærdiget en samværs- og børnebidragsafgørelse i overensstemmelse hermed.

...

De afgivne oplysninger om Deres og (B)'s indtægtsforhold, giver ikke statsamtet grundlag for at imødekomme Deres ansøgning, om bortfald eller nedsættelse af børnebidragenes størrelse til (C) og (D).

...

De har endvidere begrundet ansøgningen med, at De ved samværsafgørelsen har børnene halvdelen af tiden minus 1 dag, samt at der påhviler Dem og (B) stort set lige store udgifter til daglig til børnene.

Når der er fælles forældremyndighed, og forældrene deler forsørgelsen af barnet, kan der efter praksis ikke fastsættes børnebidrag. Baggrunden for dette er, at det ifølge børnelovens § 13, stk. 2, er en betingelse for at fastsætte bidrag, at en af forældrene ikke opfylder sin forsørgerpligt.

Ved afgørelsen af, om forsørgerpligt ikke opfyldes, lægges især vægt på, hvor meget barnet opholder sig hos hver af forældrene, og hvor fast en aftale herom er. Man lægger endvidere vægt på, hvem der afholder udgifterne til fornødenheder som for eksempel tøj, transport, daginstitution, skolegang, fritidsaktiviteter, lommepenge og lignende. Udgifter til rejser og større enkeltanskaffelser, som har karakter af gaver, er af mindre betydning, men kan dog indgå i den samlede vurdering.

Der er fælles forældremyndighed over (C) og (D). Børnene bor hos (B). De har samværsret, fastsat af statsamtet den 15. august 2000. Der er ikke tale om en deleordning, idet børnene bor og opholder sig mest hos (B). De oplyser, at De betaler alle almindelige udgifter til en hverdag for børn, når (C) og (D) er på samvær hos Dem. På denne baggrund finder statsamtet, at (B) må anses at have hovedforsørgelsen over børnene. Statsamtet finder således ikke grundlag for at nedsætte bidragene.

Statsamtet kan tilføje, at det påhviler den samværsberettede under samværet at afholde alle udgifter i forbindelse med samværet. Det påhviler dog ikke den samværsberettigede at købe tøj og fodtøj til børnene, idet forsørgelsespligten hertil overfor et barn er opfyldt ved betaling af børnebidraget.

...”

A påklagede ikke denne afgørelse til Civilretsdirektoratet.

Den 20. marts 2001 blev samværsresolutionen ændret for så vidt angik feriesamværet.

I brev af 22. februar 2002 til Statsamtet X søgte A om bortfald af børnebidragene idet han mente at have dokumenteret at han opfyldte sin forsørgelsespligt.

Herefter traf statsamtet den 29. maj 2002 følgende afgørelse:

”De har den 22. februar 2002 søgt om bortfald af det bidrag, normalbidraget + 100%, som De betaler til (C), ..., og (D), ..., idet De oplyser, at børnene opholder sig omtrent lige meget hos hver af parterne, og at De betaler til børnenes fritidsaktiviteter og lignende.

Statsamtet har efter en gennemgang af sagen fundet grundlag for at lade bidraget nedsætte til normalbidraget fra den 1. juni 2002 og indtil videre.

Statsamtets afgørelse er truffet efter børnelovens § 16. Der henvises til vedlagte vejledning om fastsættelse af børnebidrag. Børnelovens § 16 er aftrykt på vejledningen.

Deres ansøgning blev den 14. marts 2002 forelagt for (B).

Statsamtet modtog herefter et brev fra hende, hvori hun modsætter sig bortfald af bidraget, idet hun oplyser, at der ikke er sket ændringer i samværet og at hun afholder udgifter til tøj, sko, transport o.l., samt at der ikke er tale om en deleordning.

De blev orienteret herom med brev af 5. april 2002.

Som svar herpå modtog statsamtet et brev af 12. april 2002 fra Dem, hvori De fastholder Deres ansøgning, og redegør for De udgifter, De har til børnene bl.a. til tøj, fritidsinteresser, lommepenge o.l.

Til Deres orientering kan det oplyses, at hvis der er fælles forældremyndighed, og forældrene deler forsørgelsen af børnene, kan der ikke fastsættes bidrag. Baggrunden for dette er, at det ifølge børnelovens § 13, stk. 2, er en betingelse for at fastsætte bidrag, at en af forældrene ikke opfylder sin forsørgelsespligt.

Ved afgørelsen af, om forsørgelsespligten ikke opfyldes, lægges der især vægt på, hvor meget barnet opholder sig hos hver af forældrene, og hvor fast en aftale herom er. Man lægger endvidere vægt på, hvem der afholder udgifterne til barnets daglige fornødenheder som f.eks. tøj, transport, daginstitution, skolegang, fritidsaktiviteter, lommepenge o.l.

Statsamtet har lagt til grund for afgørelsen, at børnene opholder sig næsten halvdelen af tiden hos Dem, og at De under samværet betaler en del til børnenes underhold bl.a. til fritidsaktiviteter, tøj, fritidsklub, medicin, gaver til børnefødselsdage og lignende. Der foreligger imidlertid modstridende oplysninger om, hvor stor en del af disse udgifter, De afholder, når børnene er hos Dem.

Endvidere har statsamtet lagt til grund, at (B) modtager børnefamilieydelse, da børnene har adresse hos hende.

Statsamtet har herefter *ikke* fundet godtgjort, at (B) *ikke* har den overvejende forsørgelsesbyrde, men statsamtet finder det godtgjort, at De afholder en del udgifter i forbindelse med, at børnene er hos Dem, hvorfor bidraget nedsættes til normalbidraget, idet statsamtet finder, at De under samværet delvist opfylder Deres forsørgelsespligt.

...”

A påklagede afgørelsen til Civilretsdirektoratet som den 14. juni 2002 bad ham og B om at dokumentere hans, henholdsvis hendes udgifter til C og D for de seneste tre måneder.

Den 20. januar 2003 traf Civilretsdirektoratet følgende afgørelse:

”Civilretsdirektoratet har nu behandlet Deres klage over Statsamtet (X)’s afgørelse af 29. maj 2002 om bidrag. Ved afgørelsen nedsatte statsamtet Deres bidrag til (C) og (D) til normalbidraget fra den 1. juni 2002.

De har bedt om, at bidragene bortfalder.

De har særligt henvist til, at (C) og (D) er lige meget hos Dem og (B). De har endvidere anført, at (B) modtager de offentlige børneydelser til (C) og (D). Herudover har De anført, at De afholder udgifter til børnenes tøj, transport, fritidsaktiviteter, lommepenge, ferie, møbler, ulykkesforsikring og børneopsparing.

Vi har gennemgået sagen, og vi ændrer ikke statsamtets afgørelse.

Begrundelsen for vores afgørelse er den samme, som statsamtet har givet Dem.

Vi finder således ikke grundlag for at tilsidesætte statsamtets skønsmæssige afgørelse om, at De fortsat skal betale bidrag, da det ikke er godtgjort, at (B) ikke længere har hovedforsørgelsen af børnene.

Det bemærkes, at vi ikke herved har taget stilling til det nærmere indhold af den aftale, som De og (B) indgik i statsamtet den 14. august 2000, idet dette ikke har konkret betydning for vores afgørelse.

...”

Den 21. februar 2003 besvarede Civilretsdirektoratet A’s brev af 3. februar 2003 således:

”Deres bidragssag

De har i brev af 3. februar 2003 bedt os oplyse Dem om praksis vedrørende forsørgelsespligten ved fælles forældremyndighed. De har endvidere bedt om at få tilsendt vores beregninger i forbindelse med vores afgørelse af 20. januar 2003.

Vi kan oplyse, at hvis der er fælles forældremyndighed, og forældrene deler forsørgelsen af barnet, kan der ikke fastsættes bidrag. Baggrunden for dette er, at det ifølge § 13, stk. 2, i børneloven (fra den 1. juli 2002: lov om børns forsørgelse) er en betingelse for at fastsætte bidrag, at en af forældrene ikke opfylder sin forsørgelsespligt.

Ved afgørelsen af, om forsørgelsespligten ikke opfyldes, lægges der især vægt på, hvor meget barnet opholder sig hos hver af forældrene, og hvor fast en aftale herom er. Man lægger endvidere vægt på, hvem der afholder udgifterne til barnets daglige fornødenheder som for eksempel tøj, transport, daginstitution, skolegang, fritidsaktiviteter, lommepenge og lignende.

Udgifter til rejser og større enkeltanskaffelser, som har karakter af gaver, har mindre betydning, men kan dog indgå i den samlede vurdering.

Hvis den ene af forældrene – efter en konkret vurdering – findes at bære den overvejende forsørgelsesbyrde, kan der fastsættes bidrag. Ved fastsættelsen af størrelsen af bidraget vil det imidlertid kunne lægges til grund, at den bidragspligtige ved barnets ophold hos sig delvist har opfyldt sin forsørgelsespligt. Man vil dog som udgangspunkt ikke kunne fastsætte bidraget til et beløb, der er lavere end normalbidraget.

Vi har ved afgørelsen ikke fundet grundlag for at tilsidesætte statsamtets skønsmæssige afgørelse om, at De fortsat skal betale bidrag, da det ikke er godtgjort, at (B) ikke længere har hovedforsørgelsen af børnene.

Vi har således fundet, at statsamtets afgørelse ligger inden for rammerne af det skøn, som statsamtet udøver ved afgørelser om børnebidrag. Vi finder ikke herudover anledning til at uddybe begrundelsen for vores afgørelse.

I den forbindelse kan vi oplyse, at begrundelsen for en afgørelse ifølge forvaltningslovens § 24 skal indeholde en henvisning til de retsregler med videre, som afgørelsen er truffet efter. Begrundelsen skal endvidere indeholde en kort redegørelse for de oplysninger om faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen.

Vi skal endvidere understrege, at begrundelseskravet i et vist omfang kan opfyldes ved henvisning til tidligere afgørelser i sagen, i dette tilfælde til statsamtets afgørelse af 29. maj 2002.

...”

Den 12. august 2003 bad jeg Civilretsdirektoratet og Statsamtet X om en udtalelse i anledning af A's klage hertil. I mit brev til Civilretsdirektoratet skrev jeg bl.a.:

”I betænkning nr. 1389 om børns forsørgelse er bl.a. anført følgende i kapitel IV om gældende dansk ret (s. 73 f.):

’Er der fælles forældremyndighed, kan begge forældre som udgangspunkt træffe bestemmelse om, hvordan barnet skal forsørges. De udgifter som den ene af forældrene afholder til forsørgelse, kan således i princippet tillægges betydning, uanset den andens protest.’

Jeg beder på den baggrund om at Civilretsdirektoratet i udtalelsen redegør nærmere for hvilke udgifter direktoratet har lagt til grund at henholdsvis (A) og (B) afholder i forbindelse med børnenes forsørgelse, herunder om at præcisere hvilke udgifter der er modstridende oplysninger om.

Jeg beder samtidig Civilretsdirektoratet om at oplyse om myndighedernes begrundelse skal forstås således at der ikke er lagt vægt på (A)'s oplysninger om forsørgelsesudgifter i det omfang disse oplysninger er bestridt af (B), herunder hvilke overvejelser Civilretsdirektoratet har haft vedrørende dokumentationskrav og bevisbyrdefordeling i den forbindelse.

Civilretsdirektoratet har i afgørelsen af 20. januar 2003 endvidere anført følgende:

’Det bemærkes, at vi ikke herved har taget stilling til det nærmere indhold af den aftale, som De og (B) indgik i statsamtet den 14. august 2000, idet dette ikke har konkret betydning for vores afgørelse.’

Jeg beder om at Civilretsdirektoratet i udtalelsen til mig nærmere uddyber dette.”

Statsamtet udtalte sig til Civilretsdirektoratet den 5. februar 2004. I udtalelsen skrev statsamtet:

” ...

Statsamtet lagde til grund, at (A), når børnene boede hos ham, betalte udgifter, der naturligt faldt i denne periode til tøj, medicin, fritidsaktiviteter og gaver til børnefødselsdage.

Når vi kun nedsatte bidragene og ikke lod dem bortfalde, skyldes det, at børnene boede lidt over halvdelen af tiden hos moderen, og at vi ikke fandt at kunne afvise, at moderen fortsat havde den overvejende forsørgelsesbyrde.

Statsamtet fandt efter en konkret vurdering ikke anledning til at søge alle forældrenes udgifter til børnene nærmere dokumenteret ved kvitteringer eller lignende. Dette ville erfaringsmæssigt – bortset fra større månedlige udgifter – formentlig ikke give et andet billede.

Statsamtet har ikke yderligere bemærkninger til ombudsmandens henvendelse.”

Den 16. april 2004 modtog jeg Civilretsdirektoratets udtalelse af 15. april 2004. Direktoratet henholdt sig til den truffe afgørelse og bemærkede i øvrigt følgende:

” ...

Praksis

Hvis der er fælles forældremyndighed, og forældrene deler forsørgelsen af barnet, kan der ikke fastsættes bidrag. Baggrunden for dette er, at det efter § 13, stk. 2, i lov om børns forsørgelse er en betingelse for at fastsætte bidrag, at en af forældrene ikke opfylder sin forsørgelsespligt.

Praksis for fastsættelse af børnebidrag, når barnet opholder sig omtrent lige meget hos begge forældre, herunder om betydningen af fælles forældremyndighed, er nærmere beskrevet i Skarrildhusberetningen for 1996, side 8ff.

Heraf fremgår det bl.a., at hvis det må lægges til grund, at forældre, der har fælles forældremyndighed, ikke deler forsørgelsen, enten fordi den ene af forældrene trods deleordningen afholder flest udgifter, eller fordi den ene af forældrene uanset den fælles forældremyndighed har barnet mest, er der som udgangspunkt alene grundlag for at fastsætte bidrag, såfremt den ene af forældrene derved kan antages at bære den overvejende forsørgelsesbyrde. Hvornår, den ene af forældrene bærer den overvejende forsørgelsesbyrde, beror på et skøn.

Endvidere er det anført, at der, hvis det efter en konkret vurdering findes, at den ene af forældrene bærer den overvejende forsørgelsesbyrde, kan fastsættes bidrag. Ved

fastsættelsen af størrelsen af bidraget vil det imidlertid kunne lægges til grund, at den bidragspligtige ved barnets ophold hos sig delvist har opfyldt sin forsørgelsespligt. Dog vil bidraget som udgangspunkt ikke kunne fastsættes til et beløb, der er lavere end normalbidraget.

Samtidig er det dog i forhold til den praksis, der er skitseret i Skarrildhusberetningen for 1996, overordnet direktoratets opfattelse, at der bør udvises tilbageholdenhed med at ændre på en ordning om fordelingen af udgifterne til børnene, som forældrene oprindeligt har været enige om, medmindre der foreligger forandrede forhold.

Begge forældre bør således have mulighed for at kunne indrette sig på, hvorledes udgifterne til børnene er fordelt, herunder om den ene forælders forsørgelsespligt er omsat til et pengebeløb.

I forlængelse heraf er det direktoratets opfattelse, at den forælder, der ønsker en ændring af den hidtil gældende ordning, har bevisbyrden for, at forholdene er forandrede i en sådan grad, at bidraget af den grund bør ændres.

Afgørelsen heraf beror på en skønsmæssig vurdering. I denne vurdering indgår ikke blot størrelsen, men også karakteren af de enkelte udgifter, der gøres gældende. Det vil således være et moment i vurderingen af, hvilken vægt en konkret udgift kan tillægges, om den ene forælder herved 'sparer' den anden forælder for at afholde den pågældende udgift. Et eksempel herpå kan være den ene forælders tilmelding af barnet til en udgiftskrævende fritidsinteresse.

En forælder bør således ikke gennem afholdelse af udgifter, som ikke i den forstand påvirker den anden parts forsørgelsesbyrde, kunne opnå en ændring af den oprindeligt fastsatte ordning.

Det bemærkes i den forbindelse, at det ligeledes må indgå i den samlede vurdering, hvilken af forældrene der hæfter for uforudsete/ekstraordinære udgifter til barnet.

Kravene til bevis for afholdelsen af bestemte udgifter beror på en konkret vurdering. I det omfang en udgift ikke bestrides af den anden forælder, vil det således ikke være nødvendigt at kræve dokumentation herfor. Endvidere vil der være tilfælde, hvor de udgifter, som forældrene gør gældende, har en sådan størrelse og karakter, at der kan træffes afgørelse i sagen på det foreliggende grundlag.

Den konkrete sag

...

Den 22. februar 2002 søgte (A) på ny om bortfald af bidraget til børnene.

Herefter nedsatte statsamtet den 29. maj 2002 (A)'s bidrag til normalbidraget.

...

I afgørelsen anførte statsamtet, at der var modstridende oplysninger om, hvor stor en del af udgifterne (A) afholdt, når børnene var hos ham. Denne begrundelse tiltrådte direktoratet i sin afgørelse af 20. januar 2003.

Imidlertid skal direktoratet beklage, at denne formulering kan give anledning til misforståelse.

Direktoratet skal således præcisere, at det ikke var vores vurdering, at der i væsentlig grad var modstridende oplysninger om, hvilke udgifter (A) afholdt, men derimod navnlig modstridende oplysninger om baggrunden for at afholde visse udgifter.

Begrundelsen skal således ikke forstås sådan, at (A)'s oplysninger om sine forsørgelsesudgifter ikke kunne lægges til grund i det omfang, (B) bestred disse.

(B) bestred således ikke (A)'s oplysninger om hans udgifter til børnenes ridning. Derimod oplyste hun, at hun ikke var indforstået med, at (A) havde tilmeldt børnene til denne aktivitet. Omvendt havde (A) gjort gældende, at børnene oprindeligt blev tilmeldt ridning af parterne i fællesskab.

Tilsvarende bestred (B) ikke, at (A) afholdt udgifter til det ene barns pasningsordning efter skoletid. Imidlertid anførte hun, at hun ikke selv havde brug for at benytte sig af den pågældende pasningsordning. (A) havde omvendt gjort gældende, at der var behov for pasningsordning til barnet, og at det ikke burde komme ham til skade, at (B) ikke selv ønskede at benytte ordningen.

Ved afgørelsen lagde direktoratet til grund, at (A) afholdt udgifter til børnenes ridning og det ene barns pasningsordning i det omfang, som (A) havde gjort gældende. Samtidig lagde direktoratet til grund, at der var modstridende oplysninger om baggrunden for disse udgifter.

Endvidere lagde direktoratet – uanset at (B) havde bestridt dette – til grund, at (A) afholdt en del udgifter til tøj til børnene.

Direktoratet vurderede dog samtidig, at (B)'s samlede udgifter hertil måtte antages at være højere end (A)'s tøjjudgift, særligt fordi hun betalte børnenes overtøj.

Samtidig lagde direktoratet til grund, at (B) afholdt udgiften til det ene barns institution med ca. 1.000 kr. om måneden.

Herudover lagde direktoratet til grund, at begge parter afholdt udgifter til transport, skolegang, medicin, forsikring, gaver til børnefødselsdage m.v.

Efter en samlet vurdering af de foreliggende oplysninger fandt direktoratet det ikke godtgjort, at forholdene var forandret således, at der var grundlag for helt at lade (A)'s bidrag til børnene bortfalde.

Direktoratet havde i den forbindelse noteret sig, at statsamtet havde nedsat (A)'s bidrag, fordi han efter statsamtets opfattelse havde godtgjort, at han bidrog til forsørgelsen af børnene i et sådant omfang, at der var grundlag for at nedsætte hans bidrag til normalbidraget, selvom hans indtægt isoleret set berettigede til normalbidraget + 100%.

Ved afgørelsen af 20. januar 2003 tog direktoratet ikke stilling til, om enigheden mellem parterne på mødet i statsamtet den 14. august 2000 om bidragets størrelse havde karakter af en bidragsaftale omfattet af § 17 i lov om børns forsørgelse med den virkning, at kriterierne for at ændre bidragene var yderligere skærpede.

Hvis også (B) havde klaget over statsamtets afgørelse, ville det have været nødvendigt at foretage en sådan vurdering, idet direktoratet i givet fald måtte have overvejet at fastholde (A) på det oprindelige, forhøjede bidrag.

I den forbindelse kan direktoratet oplyse, at vi ved en fornyet gennemgang af sagen ikke finder, at aftalen mellem (A) og (B) kan anses for omfattet af § 17 i lov om børns forsørgelse. Dette skyldes, at parterne på mødet den 14. august 2000 var enige om, at børnebidraget blev fastsat indtil videre, og at parterne i forbindelse med mødet blev vejledt om praksis for børnebidrag sammenholdt med, at det i bidragsresolutionen samme dag blev fastsat, at børnebidragene til enhver tid kunne ændres af statsamtet i henhold til § 16 i børneloven (nu lov om børns forsørgelse).

...”

Da det ikke stod mig klart om A med Civilretsdirektoratets udtalelse også havde modtaget Statsamtet X's udtalelse, og dermed om kommentarerne i hans brev hertil af 21. april 2004 også omfattede statsamtets udtalelse i sagen, sendte jeg den 15. september 2004 A en kopi af statsamtets udtalelse med anmodning om hans eventuelle bemærkninger hertil. Jeg vedlagde også en kopi af Civilretsdirektoratets udtalelse af 15. april 2004 idet jeg

bemærkede at Civilretsdirektoratet telefonisk havde oplyst at henvisningerne til Skarrildhusberetningen for 1996 (udtalelsens s. 2) rettelig skulle være til Skarrildhusberetningen for 1997.

Jeg modtog ikke yderligere kommentarer fra A. Den 30. november 2004 afgav jeg en foreløbig udtalelse i sagen. Udtalelsen var sålydende:

Ombudsmandens foreløbige udtalelse

”

Indledningsvis bemærker jeg at jeg har koncentreret min undersøgelse om Civilretsdirektoratets afgørelse af 20. januar 2003 og Statsamtet (X)'s afgørelse af 29. maj 2002. Baggrunden herfor er at ombudsmanden ikke kan behandle klager over forhold der kan indbringes for en højere forvaltningsmyndighed før denne myndighed har truffet afgørelse (§ 14 i lov nr. 473 af 12. juni 1996 om Folketingets Ombudsmand). Som sagen foreligger for mig, har Statsamtet (X)'s afgørelser af henholdsvis 15. august 2000 og 1. februar 2001 ikke været indbragt for Civilretsdirektoratet. Jeg er derfor afskåret fra at behandle en klage over disse afgørelser.

1. Retsgrundlaget for myndighedernes afgørelser

Statsamtet (X)'s afgørelse af 29. maj 2002 er truffet efter § 16 i lov om børns retsstilling (nu lov om børns forsørgelse). I afgørelsen har statsamtet endvidere orienteret om forsørgelsespligten efter § 13 i samme lov. I sin udtalelse hertil af 15. april 2004 har Civilretsdirektoratet herudover omtalt lovens § 17. Endelig fremgår det af lovens § 18 hvem der har ret til at kræve bidrag fastsat. De pågældende bestemmelser har følgende ordlyd, jf. lovbekendtgørelse nr. 352 af 15. maj 2003:

’§ 13. Forældre er hver for sig forpligtet til at forsørge barnet. Barnet skal forsørges, opdrages og uddannes under hensyn til forældrenes livsvilkår og barnets tarv.

Stk. 2. Opfylder en af forældrene ikke forsørgelsespligten over for barnet, kan statsamtet pålægge ham at udrede bidrag til barnets underhold.

...

§ 16. Statsamtet kan til enhver tid ændre et bidrag, når der fremkommer grundet begæring herom. Bidrag, der er forfaldet før begæringens fremsættelse, kan dog kun ændres, når ganske særlige omstændigheder foreligger.

Stk. 2. Bidrag kan kun, når særlige grunde taler derfor, pålægges for en tid, der ligger mere end 1 år forud for begæringens fremsættelse.

§ 17. Aftaler om bidrag til barnet er ikke til hinder for, at der træffes anden afgørelse af statsamtet, såfremt aftalen skønnes åbenbart ubillig, eller når forholdene væsentligt har forandret sig, eller aftalen strider mod barnets tarv.

§ 18. Bidrag i henhold til nærværende kapitel tilkommer barnet.

Stk. 2. Retten til at kræve bidrag fastsat og til at indkræve bidraget har den, der afholder udgifterne ved barnets forsørgelse, såfremt den pågældende har eller ved forældremyndighedens ophør havde forældremyndigheden over barnet eller lovligt har barnet i pleje. I det omfang det offentlige afholder udgifter til barnets forsørgelse, tilkommer retten den pågældende offentlige myndighed eller institution.'

Inden for rammerne af disse regler og den administrative praksis der har udviklet sig på området, bygger myndighederne i vidt omfang deres afgørelser om børnebidrag på vurderinger og afvejninger af en række forskellige hensyn og omstændigheder, herunder bl.a. hvor meget barnet opholder sig hos hver af forældrene, og hvordan udgifterne til barnet er fordelt. Som ombudsmand har jeg ikke særlige forudsætninger for at afveje disse forskellige hensyn og omstændigheder på en anden og bedre måde end Statsamtet (X) og Civilretsdirektoratet der beskæftiger sig med området i det daglige.

Normalt kan jeg derfor ikke gå ind i en nærmere efterprøvelse af disse vurderinger og afvejninger. Kun hvis der er tale om ganske særlige omstændigheder, kan jeg kritisere myndighedernes afgørelse. Det kan f.eks. være tilfældet hvis sagen er mangelfuldt oplyst, eller afgørelsen i forhold til andre lignende sager er udtryk for en forskelsbehandling der ikke er sagligt begrundet.

2. Praksis på området

Af betænkning nr. 1389/2000 om børns forsørgelse fremgår bl.a. følgende i kapitel IV om gældende dansk ret, afsnit 1.2. Børnebidrag – betingelse og udbetaling (s. 73f):

'Er der fælles forældremyndighed, kan begge forældre som udgangspunkt træffe bestemmelse om, hvordan barnet skal forsørges. De udgifter, som den ene af forældrene afholder til forsørgelse, kan således i princippet tillægges betydning, uanset den andens protest. Opholder barnet sig lige meget hos begge forældre, vil der normalt ikke blive fastsat bidrag, idet begge forældre i dette tilfælde kan siges at opfylde forsørgelsespligten, jf. børnelovens § 13, stk. 2.

Kun hvis den ene af forældrene kan siges at bære den overvejende forsørgelsesbyrde (er hovedforsørger), kan der fastsættes bidrag i denne situation. Hvornår den ene af forældrene kan anses for hovedforsørger, beror på en nærmere undersøgelse af de udgifter, som forældrene hver især afholder vedrørende barnet, herunder fx udgifter til daginstitution, transport, tøj mv. Ved vurderingen tillægges det også betydning, hvem der modtager børnetilskud og børnefamilieydelse. I Skarrildhus-beretningen 1993, side 17, udtales herom:

' ...

Den, der har eneforældremyndigheden over barnet, træffer som udgangspunkt bestemmelse om, hvordan barnet skal forsørges. Bor barnet hos forældremyndighedsindehaveren, kan denne som udgangspunkt bestemme, at forsørgelsen fra den anden af forældrene skal ske gennem et pengebeløb. Dette antages også at gælde i tilfælde hvor barnet bor omtrent lige så meget hos den anden af forældrene (tilnærmelsesvis deleordning).'

I Skarrildhusberetningen for 1997 under punkt B.b.6 er praksis beskrevet således:

'Orientering om fastsættelse af børnebidrag, når barnet opholder sig omtrent lige meget hos begge forældre, herunder om betydningen af fælles forældremyndighed.

...

Fælles forældremyndighed

Hvis der er fælles forældremyndighed, og forældrene deler forsørgelsen af barnet, kan der ikke fastsættes bidrag. Baggrunden for dette er, at det ifølge børnelovens § 13, stk. 2, er en betingelse for at fastsætte bidrag, at en af forældrene ikke opfylder sin forsørgelsespligt.

Hvis det må lægges til grund, at forældre, der har fælles forældremyndighed, ikke deler forsørgelsen, enten fordi den ene af forældrene trods deleordning afholder flest udgifter, eller fordi den ene af forældrene uanset den fælles forældremyndighed har barnet mest, er der som udgangspunkt alene grundlag for at fastsætte bidrag, såfremt den ene af

forældrene derved kan antages at bære den overvejende forsørgelsesbyrde. Hvornår den ene af forældrene bærer den overvejende forsørgelsesbyrde beror på et skøn. Som anført i Skarrildhusberetningen for 1993, side 17, er det Civilretsdirektoratets opfattelse, at forskellen mellem forældrenes forsørgelsesbyrde i hvert fald må være større end normalbidraget, for at man kan tale om en 'overvejende forsørgelsesbyrde'.

Det er derfor nødvendigt, at der foretages en nærmere undersøgelse af, hvilke udgifter vedrørende barnet forældrene hver især afholder, herunder f.eks. udgifter til tøj, transport, daginstitution, skolegang, fritidsaktiviteter, lommepenge og lignende. Udgifter til rejser og større enkeltanskaffelser, som har karakter af gaver, har mindre betydning, men kan dog indgå i den samlede vurdering af, om der foreligger en 'overvejende forsørgelsesbyrde'.

Det må endvidere indgå i vurderingen, om en af forældrene modtager børnetilskud eller børnefamilieydelse til barnet. Der kan henvises til Skarrildhusberetningen for 1993, side 17.

...'

For yderligere beskrivelse af praksis henviser jeg til Mogens Hornslet og Dorrit Sylvest Nielsen, Festskrift til direktør Laurits Ringgård, 1989, s. 106, hvoraf fremgår at der vil kunne udfærdiges resolution om bidrag efter begæring fra den forælder som bærer den overvejende forsørgelsesbyrde, hvis den anden forælder anses at bære en mindre del af den fælles forsørgelsesbyrde, og samme sted, s. 118, hvor den bidragsberettigede omtales som hovedforsørger. Hos Ingrid Lund-Andersen, Noe Munck og Irene Nørgaard, Familieret, 5. udgave (2003), s. 128 f, er praksis beskrevet således:

'...

Har forældrene fælles forældremyndighed, og opholder barnet sig omtrent lige meget hos begge, har det formodningen for sig, at forsørgelsesudgifterne er afholdt af begge efter nærmere aftale.

Må det antages, at den ene af forældrene er faktisk hovedforsørger – den, der bærer den overvejende forsørgerbyrde – kan bidrag kræves fastsat af hovedforsørgeren, når den anden bærer en mindre del af forsørgelsesudgifterne og således kan siges ikke at opfylde sin forsørgelsesforpligtelse.

...'

I sin udtalelse hertil har Civilretsdirektoratet om praksis supplerende oplyst, som direktoratets overordnede opfattelse, at der bør udvises tilbageholdenhed med at ændre på en ordning om fordelingen af udgifterne til børnene som der oprindeligt har været enighed om forældrene imellem medmindre der foreligger forandrede forhold. Direktoratet henviser i den forbindelse til et indrettelsessynspunkt. Efter direktoratets opfattelse er det den forælder der ønsker en ændring af den gældende ordning, der har bevisbyrden for at forholdene har forandret sig i en sådan grad at bidraget bør ændres.

I den skønsmæssige vurdering af om forholdene er forandrede i en sådan grad at bidragene af den grund bør ændres indgår, ikke blot størrelsen, men også karakteren af de enkelte udgifter der gøres gældende. Ved vægtningen af en konkret udgift vil det være et moment om den ene forælder herved sparer den anden forælder for at afholde den pågældende udgift, f.eks. den ene forælders tilmelding af barnet til en udgiftskrævende fritidsinteresse. Efter direktoratets opfattelse bør en forælder ikke gennem afholdelse af udgifter som ikke i den forstand påvirker den anden parts forsørgelsesbyrde, kunne opnå en ændring af den oprindeligt fastsatte ordning.

Det må efter direktoratets opfattelse indgå i den samlede vurdering hvilken af forældrene der hæftede for uforudsete/ekstraordinære udgifter til barnet. I det omfang en udgift ikke bestrides af den anden forælder, skrev direktoratet at det vil være unødvendigt at kræve dokumentation herfor. Der vil også være tilfælde hvor de udgifter som forældrene gør gældende, har en sådan størrelse og karakter at der kan træffes afgørelse på det foreliggende grundlag.

3. Myndighedernes afgørelser i (A)'s sag

Ved fælles forældremyndighed hvor forældrene ikke deler forsørgelsen, er der – sådan som praksis er beskrevet – som udgangspunkt alene grundlag for at fastsætte bidrag hvis den ene forælder kan antages at bære den overvejende forsørgelsesbyrde. Hvornår det er tilfældet, beror på et skøn. Det er i Skarrildhusberetningen fra 1997 beskrevet som Civilretsdirektoratets opfattelse at forskellen mellem forældrenes forsørgelsesbyrde i hvert fald må være større end normalbidraget for at man kan tale om en overvejende forsørgelsesbyrde. Denne opfattelse nødvendiggør en nærmere undersøgelse af hvilke

udgifter til barnet hver af forældrene afholder. I vurderingen indgår også om en af forældrene modtager børnetilskud eller børnefamilieydelse til barnet.

I (A)'s sag lagde statsamtet til grund at (C) og (D) opholdt sig næsten halvdelen af tiden hos ham, og at han under sit samvær med børnene afholdt en del udgifter til deres underhold, men at der var modstridende oplysninger om udgifternes størrelse. Statsamtet lagde endvidere til grund at (B) modtog børnefamilieydelse. Statsamtet fandt det herefter ikke godtgjort at (B) ikke havde den overvejende forsørgelsesbyrde (men henset til de udgifter (A) afholdt i forbindelse med at børnene var hos ham, fandt statsamtet grundlag for at lade bidragene nedsætte fra normalbidraget + 100 % til normalbidraget fra den førstkommende forfaldsdag).

Civilretsdirektoratet ændrede ikke statsamtets afgørelse. Direktoratet henviste til den begrundelse statsamtet havde givet (A). Direktoratet fandt således ikke grundlag for at tilsidesætte statsamtets skønsmæssige afgørelse om at (A) fortsat skulle betale bidrag da det ikke var godtgjort at (B) ikke længere havde hovedforsørgelsen af børnene.

Om baggrunden for ikke at lade bidragene bortfalde skrev statsamtet i sin udtalelse hertil at børnene boede lidt over halvdelen af tiden hos moren, og at statsamtet ikke fandt at kunne afvise at moren fortsat havde den overvejende forsørgelsesbyrde. Efter en konkret vurdering fandt statsamtet ikke anledning til at søge alle forældrenes udgifter til børnene nærmere dokumenteret idet dette – bortset fra større månedlige udgifter – erfaringsmæssigt ikke ville give et andet billede.

Det fremgår af Civilretsdirektoratets udtalelse hertil at direktoratet i (A)'s sag har lagt til grund at han afholdt udgifter til børnenes ridning og til (C)'s pasningsordning i det omfang som han havde gjort gældende. Samtidig lagde direktoratet til grund at der var modstridende oplysninger om baggrunden for disse udgifter. Jeg forstår denne bemærkning som en henvisning til direktoratets ovenfor angivne betragtninger vedrørende karakteren af de enkelte udgifter og vurderingen af hvilken vægt en konkret udgift kan tillægges, herunder om den anden forælder herved 'spares' for at afholde den pågældende udgift. Jeg bemærker i den forbindelse at det ikke fremgår af § 13 i lov om børns forsørgelse at den ene forælder skal have økonomisk fordel af de udgifter den anden afholder, for at udgifterne kan siges at være afholdt til barnets forsørgelse. I (A)'s sag er der tilsyneladende modstridende oplysninger om baggrunden for visse af de udgifter som han afholder, f.eks. om (C) og (D)

skal gå til ridning eller ej. Denne uenighed betyder imidlertid ikke at udgiften til ridning ikke er en udgift til børnenes forsørgelse. Jeg bemærker i den forbindelse at (A) og (B) har fælles forældremyndighed og henviser i den forbindelse til betænkning nr. 1389/2000 om børns forsørgelse, kapitel IV (s. 73 f).

Herudover lagde direktoratet til grund at (A) afholdt en del udgifter til børnenes tøj. Direktoratet vurderede at (B)'s samlede udgifter til tøj til børnene måtte antages at være højere end (A)'s, særligt fordi hun betalte børnenes overtøj. Direktoratet lagde samtidig til grund at (B) afholdt udgiften til (D)s institution med ca. 1.000 kr. om måneden. Endelig lagde direktoratet til grund at begge parter afholdt udgifter til transport, skolegang, medicin, forsikring, gaver til børnefødselsdage m.v.

Efter en samlet vurdering fandt direktoratet det ikke godtgjort at forholdene var forandret, således at der var grundlag for helt at lade (A)'s bidrag bortfalde. Hverken statsamtet eller Civilretsdirektoratet fandt det godtgjort at (B) ikke (længere) havde hovedforsørgelsen af børnene. Jeg forstår myndighedernes afgørelser således at (A) efter myndighedernes opfattelse havde bevisbyrden for at udgangspunktet havde ændret sig i et sådan omfang at der ikke længere var grundlag for at fastsætte bidrag.

Det er min foreløbige opfattelse at myndighederne ikke har grundlag for at stille et sådan krav. Derimod stilles der krav til myndighedernes behandling af en grundet anmodning om ændring af et fastsat bidrag.

Således følger det af det i dansk forvaltningsret gældende undersøgelsesprincip at det påhviler myndighederne at søge en sag tilstrækkelig oplyst til at der kan træffes en forsvarlig og materiel korrekt afgørelse, se herom Kaj Larsen mfl., Forvaltningsret, 2. udgave (2002), s. 447 ff, og John Vogter, Forvaltningsloven med kommentarer, 3. udgave (1999), s. 345 ff. Det påhviler således forvaltningsmyndighederne selv at fremskaffe de fornødne oplysninger om de foreliggende sager, eller dog sørge for at private, navnlig sagens parter, medvirker til sagens oplysning. Alle relevante forhold skal være belyst ved det foreliggende materiale, og oplysningerne skal være pålidelige. Formålet med undersøgelsesprincippet er at bidrage til at sikre at forvaltningsmyndighedernes afgørelser bliver materielt lovlige og rigtige. Utilstrækkelig sagsoplysning vil kunne bevirke at afgørelsen må tilsidesættes som ugyldig.

Det er en grundlæggende betingelse for at der kan fastsættes børnebidrag, at den pågældende forælder ikke opfylder sin forsørgelsespligt over for barnet ligesom det er en betingelse at den der kræver bidrag fastsat afholder udgifterne ved barnets forsørgelse, jf. lov om børns forsørgelse § 13, stk. 2 og 18, stk. 2. Det er min opfattelse at disse grundlæggende betingelser også skal være opfyldt for at myndighederne kan afslå at lade et bidrag – som kan ændres af statsamtet efter samme lovs § 16 – nedsætte, herunder lade det bortfalde.

Det er på den baggrund min opfattelse at myndighederne – når der indgives en begrundet anmodning om ændring af et fastsat bidrag – har pligt til at sikre sig at disse grundlæggende betingelser er opfyldt.

Efter min gennemgang af sagen mener jeg ikke det fremgår med tilstrækkelig klarhed af myndighedernes afgørelser at (A) ikke opfylder sin forsørgelsespligt, og at (B) har den overvejende forsørgelsesbyrde. På den baggrund er det min foreløbige opfattelse at jeg har grundlag for at henstille til Familiestyrelsen at styrelsen genoptager behandlingen af sagen og derefter meddeler (A) og (B) en ny afgørelse.”

Samme dag, den 30. november 2004, bad jeg om Familiestyrelsens bemærkninger til min foreløbige udtalelse. Jeg bad om at Familiestyrelsen forinden forelagde (B) min foreløbige redegørelse.

Ved lov nr. 446 af 9. juni 2004 blev bl.a. reglerne om børnebidrag i lov om børns forsørgelse ændret; bl.a. blev lovens § 16 ophævet og § 21 ændret. Disse ændringer trådte i kraft henholdsvis den 1. april 2005 og den 1. oktober 2004. Med bekendtgørelse nr. 169 af 17. marts 2005 om behandling af sager om børnebidrag og ægtefællebidrag har ministeren for familie- og forbrugeranliggender udnyttet hjemlen i § 21, stk. 2, i lov om børns forsørgelse (jf. lovbekendtgørelse nr. 352 af 15. maj 2003, som ændret ved § 7 i lov nr. 446 af 9. juni 2004) til at fastsætte regler for statsamternes behandling af sager om børnebidrag, herunder om ansøgningsfrister og begyndelses- og ændringsfrister. Bekendtgørelsen trådte i kraft den 1. april 2005. Af bekendtgørelsens § 17, stk. 2, fremgår det at reglerne i bekendtgørelsens kapitel 4 om begyndelsestidspunkter for fastsættelse af bidrag (bortset fra særlige bidrag efter lovens § 15) ikke finder anvendelse på ansøgninger om fastsættelse af bidrag der er indgivet til statsamtet inden den 1. april 2005. Bekendtgørelsens regler om

ændringstidspunkter finder derimod anvendelse på alle afgørelser der træffes fra og med den 1. april 2005, også hvis anmodningen om ændring er indgivet inden denne dato, jf.

Familiestyrelsens cirkulæreskrivelse af 22. marts 2005 om behandling af sager om børne- og ægtefællebidrag. Bekendtgørelsens kapitel 5 lyder således:

”§ 14. En ændring af et børnebidrag eller et ægtefællebidrag har virkning fra den første forfaldsdag efter afgørelsen.

Stk. 2. I følgende situationer har en ændring af et bidrag dog normalt virkning fra et tidligere tidspunkt:

- 1) En tidligere afgørelse er forkert, fordi en part har givet myndigheden urigtige oplysninger eller har undladt at give relevante oplysninger.
- 2) En tidligere afgørelse er åbenbart urigtig.
- 3) Sagsbehandlingen er trukket urimeligt længe ud på grund af myndigheden eller en af sagens parter.
- 4) Den bidragspligtiges indtægt reduceres på grund af arbejdsledighed.
- 5) Statsamtet nedsætter et bidrag, der tilkommer det offentlige, eller lader bidraget bortfalde.
- 6) Barnet flytter fra den ene forælder til den anden.
- 7) Et barn, der har været anbragt uden for hjemmet, tager ophold hos den bidragspligtige.
- 8) Den bidragsberettigede har ved en ansøgning om forskudsvis udbetaling af børnebidrag efter lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag givet kommunen urigtige oplysninger om barnets indtægter.
- 9) Den bidragspligtige anses ikke som far til barnet efter børneloven.
- 10) En aftale om ikke at skulle betale børnebidrag tilsidesættes.

Stk. 3. Hvis barnet modtager børnepension, der hidrører fra den bidragspligtiges pensionsordning el.lign., bortfalder eller nedsættes børnebidraget normalt fra det tidspunkt, børnepensionen har virkning, hvis ansøgningen er indgivet inden 6 måneder efter børnepensionens udbetaling.

Stk. 4. Uddannelsesbidrag efter § 14, stk. 3, i lov om børns forsørgelse bortfalder senest fra det tidspunkt, hvor uddannelsen afsluttes eller i øvrigt ophører.

Stk. 5. Hvis der foreligger helt særlige omstændigheder, har en ændring af et bidrag også i andre situationer virkning fra et tidligere tidspunkt.”

Bekendtgørelsen er suppleret med Familiestyrelsens cirkulæreskrivelse af 22. marts 2005 og vejledning af samme dato, begge om behandling af sager om børne- og ægtefællebidrag.

Den 9. januar 2006 modtog jeg Familiestyrelsens udtalelse af samme dato sammen med sagens akter. Det fremgik heraf at Familiestyrelsen den 21. juli 2005 havde sendt en kopi af min foreløbige redegørelse til B med anmodning om hendes eventuelle bemærkninger hertil inden 20 dage. Familiestyrelsen ses ikke at have modtaget nogen bemærkninger fra B i den anledning.

I Familiestyrelsens udtalelse hertil af 9. januar 2006 skrev styrelsen:

”(A)’s bidragssag

Folketingets Ombudsmands foreløbige redegørelse af 30. november 2004 i ovennævnte sag giver Familiestyrelsen anledning til følgende bemærkninger:

Bevisbyrderegler i sager om børnebidrag

Lov om børns forsørgelse indeholder ikke direkte regler om bevisbyrder, men i praksis er der gennem fortolkning af loven fastlagt retningslinier for, hvilken part der i en given situation skal bevise eller godtgøre visse faktiske forhold.

Der er ikke fastsat retningslinier for, hvordan en part kan løfte bevisbyrden i disse situationer, og i praksis er der ikke begrænsninger heri. Statsamtene og Familiestyrelsen anvender således samme frie bevisbedømmelse som domstolene.

Fra praksis kan nævnes følgende jævnligt forekommende eksempler på retningslinier for bevisbyrder:

Efter § 18, stk. 2, i lov om børns forsørgelse har den, der afholder udgifterne ved barnets forsørgelse, ret til at kræve bidrag fastsat. Bestemmelsen indebærer, at den forælder, der søger om fastsættelse af børnebidrag, skal godtgøre, at denne betingelse er opfyldt. Den pågældende forælder må således – i det omfang dette bestrides af modparten – løfte bevisbyrden for, at vedkommende afholder udgifterne til barnets forsørgelse. I praksis opstår denne problemstilling kun i relation til børn, der ikke bor sammen med ansøgeren, f.eks. børn der er på kost- eller efterskole, bor på eget værelse eller bor hos andre familiemedlemmer.

Efter lovens § 13 er forældrene hver for sig forpligtet til at forsørge barnet. Opfylder en forælder ikke forsørgelsespligten over for barnet, kan statsamtet pålægge den

pågældende forælder at betale bidrag til barnets underhold. Bestemmelsen indebærer, at når ansøgeren opfylder betingelserne i § 18, stk. 2, påhviler det den anden forælder at godtgøre, at vedkommende opfylder eller har opfyldt sin forsørgelsespligt over for barnet.

Denne situation opstår eksempelvis, når den forælder, der ikke længere bor sammen med barnet, gør gældende, at vedkommende alligevel har opfyldt sin forsørgelsespligt – helt eller delvist – i form af betaling af udgifter vedrørende barnet. Dette kan få betydning for bidragets begyndelsestidspunkt eller for bidragets størrelse i den periode, som betalingen dækker. Der henvises til vedlagte afgørelser, offentliggjort i T:FA 2001.502-503 og T:FA 2002.72-73.

Tilsvarende bevisbyrderegler anvendes i sager om ændring af fastsatte eller aftalte bidrag. Hvis en bidragspligtig eksempelvis søger om nedsættelse af et bidrag under henvisning til, at den pågældendes indtægt er faldet, er det den pågældende, der skal godtgøre indtægtsnedgangen, f.eks. at den pågældende ikke længere modtager tillæg, bonus, overarbejdsbetaling e.lign.

I sådanne situationer lægges der vægt på, om der kun er tale om en kortvarig indtægtsændring, eller om ændringen må antages at have et længerevarende tidsmæssigt perspektiv. Dette sker af hensyn til kontinuiteten i forsørgelsen af barnet, således at 'evigt verserende' sager om bidraget på grund af mindre indtægtsændringer så vidt muligt undgås.

Deleordninger

Opfyldelse af forsørgelsespligten

Som det fremgår af vores udtalelse af 15. april 2004, fastsættes der ikke bidrag, hvis der er fælles forældremyndighed, og forældrene deler forsørgelsen af barnet. Ved afgørelsen af, om forsørgelsespligten ikke opfyldes, lægges der især vægt på, hvor meget barnet opholder sig hos hver af forældrene, og hvor fast en aftale herom er. Der lægges endvidere vægt på, hvem der afholder udgifterne til barnets daglige fornødenheder som for eksempel tøj, transport, daginstitution, skolegang, fritidsaktiviteter, lommepenge og lignende. Udgifter til rejser og større enkeltanskaffelser, som har karakter af gaver, har mindre betydning, men kan dog indgå i den samlede vurdering.

Som tidligere anført er det vores opfattelse, at karakteren af en udgift vedrørende barnet indgår i den skønsmæssige vurdering af, hvorvidt en forælder opfylder sin forsørgelsespligt helt eller delvist. Der tages således ikke hensyn til alle udgifter vedrørende

barnet, men kun til udgifter der relaterer sig til barnets daglige eller basale forsørgelse. Dette er i overensstemmelse med § 13 i lov om børns forsørgelse, hvorefter der kan fastsættes bidrag, hvis en forælder ikke opfylder sin forsørgelsespligt.

Det afgørende for opfyldelsen af forsørgelsespligten er således udgifter vedrørende barnets daglige eller basale behov, mens der ses bort fra – eller tages mindre hensyn til – udgifter til eksempelvis luksuspræget beklædning, særligt udgiftskrævende fritidsaktiviteter, ferierejser, større enkeltanskaffelser m.v.

Ved vurderingen af, om en udgift vedrører barnets daglige eller basale behov, lægges der bl.a. vægt på, om afholdelsen af udgiften medfører, at den anden forælder ikke behøver at afholde den samme eller en tilsvarende udgift, eller om udgiften ikke har nogen betydning for den anden forælders forsørgelsesudgifter.

En forælder kan således efter vores opfattelse ikke opfylde sin forsørgelsespligt over for et barn alene igennem afholdelse af udgifter, som ikke vedrører barnets daglige eller basale behov.

Beviskrav ved ændring af forsørgelsesordninger, når forældrene praktiserer en deleordning

Som det fremgår af udtalelsen af 15. april 2004 er statsamtterne og Familiestyrelsen tilbageholdende med at ændre en ordning vedrørende fordelingen af udgifterne til børnenes forsørgelse, som forældrene oprindeligt var enige om, medmindre der foreligger forandrede forhold.

Dette skyldes, at hensynet til den part, der har indrettet sig på en bestående ordning, taler for, at den forælder, der ønsker en ændring af ordningen, må godtgøre, at forholdene er forandrede i en sådan grad, at der nu er grundlag for at ændre ordningen.

Dette gælder både, når ordningen går ud på betaling af bidrag samtidig med, at der praktiseres en deleordning, og når ordningen går ud på, at der ikke betales bidrag, fordi 'den bidragspligtige' afholder visse udgifter vedrørende barnet i forbindelse med en deleordning.

Der er heller ikke her fastsat retningslinier for, hvordan en forælder godtgør, at der er sket relevante ændringer af forholdene; der anvendes en fri bevisbedømmelse.

Hvis en part således kan fremlægge oplysninger, der godtgør, at forholdene nu er forandrede på relevante punkter, vil ordningen kunne ændres.

Sådanne forandrede forhold kan for eksempel bestå i, at omfanget af barnets ophold hos hver af forældrene er ændret. Der kan også være tale om, at forældrene udtrykkeligt eller stiltiende i et ikke uvæsentligt omfang har ændret den hidtidige ordning om fordelingen af udgifterne vedrørende barnet.

Der er således ikke tale om, at der i sådanne situationer stilles strenge eller uhåndterlige beviskrav, men der skal være tale om ikke helt ubetydelige forandringer af forældrenes fordeling af forsørgelsen af barnet. Af hensyn til kontinuiteten i forsørgelsen af barnet vil der endvidere blive lagt vægt på, om der kun er tale om en kortvarig forandring, eller om forandringen må antages at have et længerevarende tidsmæssigt perspektiv.

Det bemærkes i den forbindelse, at den bidragspligtige ikke ensidigt – uden den bidragsberettigedes udtrykkelige eller stiltiende accept – kan afholde udgifter vedrørende barnets forsørgelse med den virkning, at bidraget nedsættes eller bortfalder. Et fastsat eller aftalt bidrag kan kun betales med frigørende virkning til den bidragsberettigede, medmindre andet aftales. Bidrag kan således inddrives efter reglerne i inddrivelsesloven, selvom den bidragspligtige afholder udgifter vedrørende barnet.

Den konkrete sag

Det fremgår af sagen, at parterne ophævede samlivet i juni 2000, og at (B) samtidig søgte om fastsættelse af bidrag til børnene.

På møde i statsamtet den 14. august 2000 blev parterne enige om, at (A) skulle have samvær med børnene hver anden uge fra onsdag til mandag, samt en hverdag med overnatning i de modsatte uger. Parterne blev samtidig enige om, at (A) indtil videre skulle betale normalbidraget + 100 % til børnene fra den 1. september 2000.

Det fremgår af mødenotatet, at parterne på mødet blev vejledt om praksis vedrørende både samvær og børnebidrag, ligesom parternes indtægtsforhold blev angivet til at være henholdsvis ca. 392.000 kr. om året for (A)'s vedkommende og ca. 188.000 kr. om året for (B)'s vedkommende. På grund af enigheden om bidraget indeholder sagen ikke oplysninger om parternes forsørgelse af børnene på dette tidspunkt, bortset fra oplysningerne om børnenes ophold hos hver forælder.

(A) søgte den 25. september 2000 om bortfald eller nedsættelse af bidragene, hvilket statsamtet afslog den 1. februar 2001. Denne afgørelse blev ikke påklaget til Familiestyrelsen.

Den 22. februar 2002 søgte (A) på ny om nedsættelse eller bortfald af bidragene, og den 29. maj 2002 nedsatte statsamtet bidragene til normalbidraget fra den 1. juni 2002. Denne afgørelse stadfæstede vi den 30. januar 2003.

Under både statsamtets og vores behandling af sagen fremkom parterne med oplysninger om deres ordning om forsørgelsen af børnene. Sagen blev således oplyst på en sådan måde, at den kunne afgøres på et forsvarligt grundlag.

Det er fortsat vores opfattelse, at (B) på tidspunktet for (A)'s ansøgning i februar 2002 med rette havde indrettet sig på, at (A) opfyldte en del af sin forsørgelsespligt over for børnene igennem bidragsbetaling. Vi mener endvidere fortsat, at det ikke var godtgjort, at forholdene på dette tidspunkt var forandrede i sådan grad, at der var grundlag for at lade (A)'s bidrag til børnene bortfalde.

Det bemærkes i den forbindelse, at (B) ikke har påklaget afgørelsen om nedsættelse af bidragene, men at hun efterfølgende alene har protesteret mod, at bidragene helt bortfalder. Vi har derfor ikke haft mulighed for at tage stilling til, om der var sket sådanne forandringer i parternes forsørgelse af børnene i forhold til mødet den 14. august 2000 eller afgørelsen af 1. februar 2001, at der var grundlag for at nedsætte bidragene.

Vi beklager meget den alt for sene besvarelse.”

Med brev af 19. januar 2006 sendte jeg en kopi af Familiestyrelsens bemærkninger til A med anmodning om hans eventuelle bemærkninger hertil som jeg modtog den 6. marts 2006.

Henset til at Civilretsdirektoratets afgørelse i sagen nu ligger mere end tre år tilbage i tiden og den deraf følgende mulighed for at forholdene omkring børnenes forsørgelse kan have ændret sig i ikke ubetydelig grad siden da, har en af mine medarbejdere kontaktet Familiestyrelsen og Statsamtet X telefonisk for at få oplyst om der er truffet senere afgørelser om forældrenes bidragsforpligtelser over for D og C. Jeg har i den forbindelse modtaget en kopi af bl.a. Statsamtet X's afgørelse af 17. september 2004. Af statsamtets afgørelse til A fremgår:

”De har søgt om fastsættelse af normalbidraget til (C), og (D) fra den 1. januar 2004.

(B) har modsat sig det ansøgte. (B) har i brev af 11. september 2004 anført, at hun mener at børnene er hos Dem fra onsdage efter skoletid i ulige uger til fredag morgen i lige uger.

Vi har nu truffet afgørelse om, at bidraget fastsættes fra den 19. juli 2004, som er det tidspunkt, hvor (B) blev varslet om Deres ansøgning.

De fritages samtidig herved for Deres bidragsforpligtigelse i henhold til afgørelsen af 15. august 2000 fra den 1. oktober 2004, som er første forfaldsdato efter denne afgørelse.”

Ombudsmandens endelige udtalelse

”Familiestyrelsen kommer i sin udtalelse hertil af 9. januar 2006 ikke nærmere ind på begrebet ’overvejende forsørgelsesbyrde’. Jeg må derfor forstå at praksis stadig er som beskrevet i Skarrildhusberetningen for 1997, s. 8, som Civilretsdirektoratet (nu Familiestyrelsen) henviste til i sin udtalelse hertil af 15. april 2004, og hvorefter det er opfattelsen at forskellen mellem forældrenes forsørgelsesbyrde i hvert fald må være større end normalbidraget for at man kan tale om ’overvejende forsørgelsesbyrde’.

I udtalelsen af 9. januar 2006 uddyber Familiestyrelsen derimod sin opfattelse hvorefter karakteren af en udgift indgår i den skønsmæssige vurdering af i hvilket omfang en forælder opfylder sin forsørgelsespligt. Herefter tages der alene hensyn til udgifter der relaterer sig til barnets daglige eller basale forsørgelse, mens der ses bort fra – eller tages mindre hensyn til – udgifter til eksempelvis luksuspræget tøj, særligt udgiftskrævende fritidsaktiviteter o.l. Det fremgår at der i vurderingen lægges vægt på om afholdelsen af udgiften er af betydning for den anden forælders forsørgelsesudgifter.

Jeg bemærker i den forbindelse at det forhold at en udgift er høj eller luksuspræget, ikke i sig selv betyder at udgiften ikke kan være afholdt til barnets forsørgelse. En udgift til f.eks. luksuspræget tøj vil således kunne opfylde et beklædningsbehov hos barnet i lige så høj grad som hvis tøjet ikke var luksuspræget. Dermed har jeg dog ikke taget stilling til med hvilket beløb en sådan udgift ville skulle indgå i vurderingen. Som jeg har anført i min foreløbige udtalelse, fremgår det ikke af § 13 i lov om børns forsørgelse at den ene forælder skal have økonomisk fordel af de udgifter den anden forælder afholder, for at udgifterne kan siges at være afholdt til barnets forsørgelse.

Familiestyrelsen bemærker i sin udtalelse af 9. januar 2006 'at den bidragspligtige ikke ensidigt – uden den bidragsberettigedes udtrykkelige eller stiltiende accept – kan afholde udgifter vedrørende barnets forsørgelse med den virkning, at bidraget nedsættes eller bortfalder'. En sådan betragtning fører til at et fastsat bidrag alene vil kunne ændres hvis der sker (varige) ændringer i parternes økonomiske og/eller forsørgelsesmæssige forhold. Efter min mening må der i disse situationer sondres mellem forældre der har fælles forældremyndighed, og hvor den ene forælder har forældremyndigheden alene; i den sidstnævnte situation giver styrelsens betragtning mig ikke anledning til bemærkninger.

Anderledes forholder det sig imidlertid hvor forældrene har fælles forældremyndighed: Fælles forældremyndighed forudsætter at forældrene er enige om alle væsentlige forhold vedrørende barnet. Hvis forældrene ikke længere er/kan blive enige herom, kan enhver af dem søge at få den fælles forældremyndighed bragt til ophør. Hvor der er fælles forældremyndighed, kan de udgifter den ene forælder afholder, i princippet tillægges betydning, uanset den andens protest. Jeg henviser i den forbindelse til betænkning nr. 1389 om børns forsørgelse, s. 73. Dette må efter min mening føre til at en bidragspligtig forælder der har del i forældremyndigheden, kan afholde udgifter til barnets forsørgelse ud over det fastsatte bidrag med den virkning at den bidragspligtige kan søge om at bidraget bliver nedsat eller bortfalder – også hvis udgifterne afholdes mod den bidragsberettigedes protest.

Jeg bemærker at jeg ikke dermed har givet udtryk for at en forælder på denne måde vil kunne undgå at betale et fastsat bidrag til den bidragsberettigede. Jeg er således enig i Familiestyrelsens bemærkning hvorefter et fastsat bidrag kun kan betales med frigørende virkning til den bidragsberettigede medmindre andet er aftalt, og et bidrag vil kunne inddrives efter reglerne i inddrivelsesloven selvom den bidragspligtige afholder (andre) udgifter vedrørende barnet.

Efter praksis kan der ikke fastsættes bidrag hvis der er fælles forældremyndighed, og forældrene deler forsørgelsen af børnene. Ifølge Statsamtet (X)'s afgørelse af 29. maj 2002 og Civilretsdirektoratets brev til (A) af 21. februar 2003 lægges der ved afgørelsen af om forsørgelsespligten ikke opfyldes, vægt på hvor meget børnene opholder sig hos hver af forældrene, og hvor fast en aftale herom er. Herudover lægger man vægt på hvem der betaler udgifterne til børnenes daglige fornødenheder. Hvis den ene forælder – efter en konkret vurdering – findes at bære den overvejende forsørgelsesbyrde, kan der fastsættes

bidrag. Det fremgår af Skarrildhusberetningen for 1997 at det (som anført i beretningen for 1993, s. 17) er Civilretsdirektoratets opfattelse at forskellen mellem forældrenes forsørgelsesbyrde i hvert fald må være større end normalbidraget for at man kan tale om en 'overvejende forsørgelsesbyrde'.

Ifølge Familiestyrelsens udtalelse hertil af 9. januar 2006 indeholder (A)'s bidragsag – på grund af enigheden om bidraget – ikke oplysninger om parternes forsørgelse af børnene på tidspunktet for parternes møde i statsamtet (den 14. august 2000), bortset fra oplysningerne om børnenes ophold hos hver forælder. På mødet i statsamtet den 14. august 2000 var der enighed om at (A) skulle have samvær med (C) og (D) svarende til seks overnatninger ud af 13 i en periode på 14 dage, startende med en mandag og sluttende med en søndag, samt nærmere angivet samvær i ferierne. Det fremgår også af statsamtets notat fra mødet at (A) skulle afholde alle udgifter i forbindelse med samværets gennemførelse. Dagen efter mødet (den 15. august 2000) bestemte Statsamtet (X) i medfør af § 17 i lov om fælles forældremyndighed og samvær at (A) havde ret til samvær med (C) og (D) i overensstemmelse med hvad forældrene var enige om på mødet den 14. august 2000.

Uden andre oplysninger om parternes forsørgelse af børnene kan det derfor undre at der på mødet var enighed mellem forældrene om at (A) skulle betale bidrag til børnenes forsørgelse, og at statsamtet mente at (A) ikke opfyldte sin forsørgelsespligt, og at der derfor var grundlag for at træffe afgørelse om fastsættelse af bidragspligt for ham.

Af både Civilretsdirektoratets afgørelse af 20. januar 2003 og brev af 21. februar 2003 til (A) fremgår det at direktoratet ikke fandt det godtgjort at (B) ikke *længere* havde hovedforsørgelsen af børnene. Statsamtet skrev i sin udtalelse til direktoratet af 5. februar 2004 at man ikke fandt at kunne afvise at moren *fortsat* havde den overvejende forsørgelsesbyrde.

Efter Civilretsdirektoratets beskrivelse af praksis, således som denne kommer til udtryk i direktoratets udtalelse hertil af 15. april 2004, er det i forhold til den praksis der er beskrevet i Skarrildhusberetningen for 1997, direktoratets overordnede opfattelse at der bør udvises tilbageholdenhed med at ændre på en ordning om fordelingen af udgifterne til børnene som forældrene oprindeligt har været enige om, medmindre der foreligger forandrede forhold. Efter direktoratets opfattelse bør begge forældre have mulighed for at indrette sig på hvordan udgifterne til børnene er fordelt, herunder om den ene forælders

forsørgelsespligt er omsat til et pengebeløb. Videre fremgår det af direktoratets udtalelser hertil at hensynet til den part der har indrettet sig på en bestående ordning, taler for at den forælder der ønsker ordningen ændret, har bevisbyrden for/må godtgøre at forholdene har forandret sig i en sådan grad at der nu er grundlag for at ændre den bestående ordning. Direktoratet har ikke kommenteret dette indrettelseshensyn i forhold til den konkrete sag, men tilkendegivet at man efter en samlet vurdering af de foreliggende oplysninger ikke fandt det godtgjort at forholdene var forandrede således at der var grundlag for helt at lade bidragene til børnene bortfalde.

Indrettelseshensynet er derimod gentaget i Familiestyrelsens udtalelse hertil af 9. januar 2006. Om den konkrete sag skriver styrelsen i den forbindelse at det fortsat er styrelsens opfattelse at (B) på tidspunktet for (A)'s ansøgning i februar 2002 med rette havde indrettet sig på at han opfyldte en del af sin forsørgelsespligt over for børnene igennem bidrag. Videre finder styrelsen fortsat ikke at det var godtgjort at forholdene på dette tidspunkt var forandrede i en sådan grad at der var grundlag for at lade (A)'s bidrag til børnene bortfalde. Fordi (B) ikke (også) havde klaget over statsamtets afgørelse, havde direktoratet ikke mulighed for at tage stilling til om der var sket sådanne forandringer af parternes forsørgelse af børnene, i forhold til mødet den 14. august 2000 eller afgørelsen af 21. februar 2001, at der var grundlag for at nedsætte bidragene.

Statsamtet kunne ændre et fastsat børnebidrag, jf. den dagældende § 16, stk. 1, i loven om børns forsørgelse. Ifølge Familiestyrelsens vejledning om behandling af sager om børnebidrag og ægtefællebidrag af 22. marts 2005, punkt 6.1, stilles der ikke særlige krav til begrundelsen for en anmodning om ændring af et fastsat børnebidrag. Enhver relevant ændring af forholdene kan derfor begrunde en ændring af et fastsat bidrag. Det er heller ikke nærmere fastsat hvilke oplysninger der skal foreligge til brug for myndighedernes vurdering af en ansøgning om bortfald af børnebidrag. Myndighederne må således selv – inden for rammerne af officialprincippet – afgøre hvilke oplysninger der er nødvendige for at der kan træffes en afgørelse.

I (A)'s bidragssag har myndighederne skrevet til parterne og bedt dem sende oplysninger til brug for sagens behandling. I den forbindelse har Civilretsdirektoratet meddelt parterne at sagen ellers ville blive afgjort på det foreliggende grundlag. Hverken statsamtet eller Civilretsdirektoratet har imidlertid nærmere anført hvilke yderligere

oplysninger der krævedes for at man ville anse det for godtgjort at (B) ikke længere havde den overvejende forsørgelsesbyrde/hovedforsørgelsen af børnene.

Jeg bemærker i den forbindelse at der ifølge Familiestyrelsens udtalelse hertil af 9. januar 2006 ikke er fastsat retningslinjer for hvordan en forælder godtgør at der er sket relevante ændringer af forholdene.

Oplysninger om grundlaget for den afgørelse der søges ændret, er selvsagt af betydning i sager der drejer sig om ændring af et fastsat bidrag på grund af ændrede forsørgelsesforhold. Sparsomme oplysninger om grundlaget for den bestående ordning gør det alt andet lige sværere for parterne at påvise forandrede forsørgelsesforhold og dermed at få ændret bidraget.

Sådan som sagen foreligger for mig, kan jeg ikke udelukke at de sparsomme oplysninger der forelå om parternes forsørgelse af børnene på tidspunktet for bidragenes fastsættelse, har været af betydning for resultatet af de påklagede afgørelser. Det er imidlertid min opfattelse at virkningen af dette forhold ikke med rimelighed ensidigt kan tillægges skadesvirkning for den ene part, (A), og således – i kombination med myndighedernes varetagelse af indretningshensynet – vanskeliggøre muligheden for at få bidragene nedsat, herunder at de bortfalder.

Det er på den baggrund min opfattelse at flere forhold peger i retning af at myndighederne ved de påklagede afgørelser har tillagt parternes oprindelige enighed på mødet i statsamtet den 14. august 2000 og hensynet til at (B) har indrettet sig på den bestående ordning, for stor vægt. Jeg henviser i den forbindelse til at parterne havde fælles forældremyndighed, og børnenes næsten ligelige ophold hos begge forældre, de sparsomme oplysninger om grundlaget for statsamtets afgørelse om at (A) ikke opfyldte sin forsørgelsespligt da statsamtet fastsatte bidraget den 15. august 2000, og omvendt de sparsomme oplysninger om at statsamtet dengang anså (B) for hovedforsørger. Endelig henviser jeg til at myndighederne i deres behandling af de påklagede afgørelser, herunder i forbindelse med min behandling heraf, ikke nærmere har beskrevet hvilke (typer af) oplysninger der skulle til for at forholdene kunne anses således forandrede at bidragene helt kunne bortfalde.

Konklusion

Det er min opfattelse at de grundlæggende betingelser for at der kan fastsættes børnebidrag, også skal være opfyldt for at myndighederne kan afslå at lade et fastsat bidrag nedsætte, herunder lade det bortfalde. Det er også min opfattelse at myndighederne har pligt til at sikre sig at disse grundlæggende betingelser er opfyldt når der indgives en begrundet anmodning om ændring af et fastsat bidrag, hvilket eventuelt vil kunne/skulle ske ved at bede parterne om (nærmere angivne) oplysninger.

Efter min endelige gennemgang af sagen mener jeg fortsat ikke at det fremgik med tilstrækkelig klarhed af de oplysninger der indgik i grundlaget for myndighedernes afgørelser, at (A) ikke opfyldte sin forsørgelsespligt, og at (B) havde den overvejende forsørgelsesbyrde. Det er derfor min opfattelse at der er betydelig tvivl om hvorvidt myndighedernes afgørelser ligger inden for rammerne af den dagældende § 16, stk. 1, og de også nugældende bestemmelser i § 13, stk. 2, og § 18, stk. 2, i lov om børns forsørgelse.

Som det fremgår af min foreløbige redegørelse, har jeg overvejet at henstille til Familiestyrelsen at styrelsen genoptog behandlingen af sagen og derefter meddelte (A) og (B) en ny afgørelse. På baggrund af Statsamtet (X)'s afgørelse af 17. september 2004 hvorefter (A)'s bidragsforpligtelse efter afgørelsen af 15. august 2000 er ophørt den 1. oktober 2004, mener jeg ikke at jeg har grundlag for at henstille at sagen genoptages. Jeg henviser i den forbindelse til reglerne om ændring af børnebidrag sådan som de fremgår af bekendtgørelse nr. 169 af 17. marts 2005 om behandling af sager om børnebidrag og ægtefællebidrag. Jeg foretager mig derfor ikke mere i sagen.

...'